

צידה לדרך:

עלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

וי"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

צידה לדרך | פרשת בלק

גיליון מס' 194 התשפ"ד

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה, העומדים בין בים ובין ביבשה, המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאלה. השתא בעגלא ובזמן קריב. ונאמר אמן

בדרך הפרשה

עוד קצת.

בא הרמ"א ואומר על כה: "בשוכבו ידע לפני מי הוא שוכב" - שיעשה חשבון נפש וירגיש כאלו הוא נמצא

לפני מלה.

תמה על כה רבי מאיר מפרמישלן זצ"ל: מפני מה המחבר מדבר על הקימה בבקר, ואלו הרמ"א עוסק בהליכה לישן?

הוא מבאר: אין זאת אלא שכאשר יהודי הולך לישן כמו יהודי - הוא קם כמו יהודי, וחלילה כשהוא הולך לישן כמו גוי הוא קם כמו גוי.

לא בקלות קמים בבקר לעל מלכות שמים. היצר הרע חזק מן האדם ויש להתחכם בנגודו. כשיהודי הולך לישן מתוה מחשבה שיש בורא עולם והוא צריה לתת דין וחשבון על כל מה שעשה, והוא חדור ביראת שמים - שנתו תהיה נפלאה, ואז יוכל לקום באופן שמורה לו המחבר לקום. כלומר: הרמ"א הדררה אותנו כיצד אפשר לקיים את דברי המחבר.

הדברים רמוזים בדברי בלעם. בתחלה הוא משבח את העם המיוחד שכלביא יקום וכארי יתנשא - קם בגבורה כדי לקיים את מצוות ה'.

וכיצד זוכים לכה? על ידי המשה הפסוק: "לא ישכב עד לאכל טרף" - על ידי שקוראים קריאת שמע על המטה, והיא מחבלת בכל המוקים.

נמצא ששני חלקי הפסוק משלימים זה את זה: כשעם

ההולך לישן פיהודי - קם פיהודי!

הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא לא ישכב עד לאכל טרף ודם חללים ישמה (כג, כד)

בלעם היה מקלל גורא, אולם הקב"ה הפך את הקללה לברכה, כה שכל קללה שבקש לקלל נאליץ בלעם לאחל אחולים לבכיים לעם ישראל. חז"ל (סנהדרין קה ע"ב) אומרים: "מברכתו של אותו רשע אתה למד מה היה בלבבו" - מתכן הדברים שאמר לומדים מה היתה הקללה המקורית שרצה לומר.

בפסוק שלפנינו משבח בלעם את עם ישראל על קמתם בבקר: "כשהן עומדין משנתם שחרית הן מתגברים כלביא וכארי לחטף את המצוות ללבש טלית לקרא את שמע ולהגניח תפלין" (רש"י). לאחר מכן הוא משבח אותם על הצורה שבה הם הולכים לישן, בדברי רש"י הקדוש "לא ישכב בליילה על מטתו עד שהוא אוכל ומחבל כל מזיק הבא לטרפו. כיצד? קורא את שמע על מטתו ומפקיד רוחו ביד המקום" - על ידי קריאת שמע זו מפיל הקב"ה את המחנות שרוצים להרג את היהודי ומציל אותו.

מרו הבית יוסף מתחיל את חלק ארץ חיים של השלחן ערוה במלים: "יתגבר פארי לעבודת קונו" - כל יהודי צריה להתעורר בבקר בשמחה ובזריזות. לצרה מה? - לעבודת בוראו. אין לתת ליצר הרע לומר שעוד לא שבענו די והגוף לא נח מספיק, ולשמע לעצתו לישן

חֶרֶב שֶׁל שְׁתֵּי פִיּוֹת בְּיָדוֹ". כְּשִׁשְׁתֵּי מִדִּינּוֹת נִלְחַמּוֹת זֶה עִם זֶה בְּחֶרְבוֹת, בְּרוּר שִׁיְהִי יִתְרוֹן לָזֶה שֶׁבָּא עִם חֶרֶב בְּעֵלֶת שְׁתֵּי פִיּוֹת, שִׁיכּוֹל לְהִרְגֵּם מִכָּאן וּמִכָּאן. הָאָר"י הַקְּדוֹשׁ אֹמֵר, שֶׁבְּכָל קְרִיאַת שְׁמַע שְׁקוֹרָא יְהוּדִי, הוּא הוֹרֵג אֶלֶף עֲשָׂרִים וְחֲמִשָּׁה מֵזִיקִים. כִּי יְכוֹל הוּא לְנַצֵּחַ אֶת הַמֵּזִיקִים.

עַל יְדֵי אוֹתָהּ קְרִיאַת שְׁמַע מְרַאֶה הַיְהוּדִי שֶׁהוּא מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם. גַּם אִם טָעָה וְנִכְשַׁל בְּאוֹתוֹ יוֹם, הוּא רוֹצֵה לְתַקֵּן וּלְשַׁנּוֹת אֶת דְּרָכָיו.

סוּד נִפְלֵא זֶה גָּלָה לָנוּ בְּלַעַם הַרְשָׁע בְּדִבְרֵי שְׁאָמַר בְּעַל כְּרַחוּ, כְּאֲשֶׁר קָשַׁר אֶת הַצּוּרָה הַנִּפְלְאָה שֶׁבָּהּ קָמִים יְהוּדִים בְּבִקְרַת לְעִבְדוּת הַבּוֹרָא לְאִפְסוֹ הַמְצַלַּח שֶׁבּוֹ הֵם הוֹלְכִים לִישָׁן.

(רַבֵּי אֶהְרֵן טוֹיִסִּיג שְׁלִיט"א – נֵאֵה דוֹרֵשׁ כַּרְךְ חֲדָשׁ - בַּמְדַּבֵּר)

יִשְׂרָאֵל קָמִים הֵם חוֹטְפִים מִצּוּוֹת שֶׁל תְּפִלִּין וּקְרִיאַת שְׁמַע. וְאִיךָ יִתְכַנֵּן שְׁקֵרוּצֵי הַמֶּר זֹכִים לְכַהֵן? עַל יְדֵי הַצּוּרָה שֶׁבָּהּ הֵם הוֹלְכִים לִישָׁן!

אוֹמֶרֶת הַגְּמָרָא (בְּרִכּוֹת ה' ע"א) "אָמַר רַבִּי יִצְחָק: כָּל הַקּוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטְתּוֹ מֵזִיקִין בְּדִלִין הֵימְנוּ". הָאָר"י הַקְּדוֹשׁ אֹמֵר, שֶׁמִּכָּל מִצְוָה שֶׁמְקַיְמִים נִבְרָא מִלְאָךְ טוֹב, וְהוּא מְמַנֶּה בְּשִׁלְיחוֹת ה' יִתְבַּרֵּךְ לְהַצִּיל אֶת הַיְהוּדִי, וְחִלְיָלָה מִכָּל מַעֲשֵׂה שְׁלִילֵי נִבְרָא מֵזִיק וּמִלְאָךְ רַע, וְתִפְקִידֵם שֶׁל הַמֵּזִיקִים הִלְלוּ לְעַרְעַר אֶת הָאֱמוּנָה שֶׁל הָאִישׁ הַיְהוּדִי. אוֹתָם מֵזִיקִים מִצּוּיִים בְּרִטּוֹ גְּדוֹל עַל הָאָדָם עַל שֶׁהִמְרָה אֶת רְצוֹנוֹ שֶׁל הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא וְעֵבֶר עַל דְּבָרָיו, וְהֵם רוֹצִים לְהַעֲנִישׁ אוֹתוֹ. וְהִנֵּה, כָּל יְהוּדִי שְׁקוֹרָא שְׁמַע – בְּדִלִים מִמְּנוֹ הַמֵּזִיקִים שֶׁהוּא עֲצָמוֹ בְּרָא עַל יְדֵי מַעֲשָׂיו!

וְעוֹד, "כָּל הַקּוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטְתּוֹ כְּאֵלוֹ אוֹחֵז

בְּדִרְבָּה הַמִּצְוּוֹת

יִשְׂרָאֵל הוּא אָמַר: "הֵן עִם כְּלָבִיא יָקוּם וּכְאִרִי יִתְנַשֵּׂא" (בְּמִדְבָּר כג כד). וּמִכָּאן רַש"י: "הֵן עִם כְּלָבִיא יָקוּם וְגו' - כְּשֶׁהוּן עוֹמְדִים מִשְׁנַתֵּם שְׁחָרִית, הֵן מִתְגַּבְּרִין כְּלָבִיא וּכְאִרִי לְחַטֵּף אֶת הַמִּצְוּוֹת, לְלַבֵּשׁ טְלִית לְקָרָא אֶת שְׁמַע

הַמִּשְׁפָּחִים לְמִצְוּוֹת מוֹכִיחַ אֶת עַרְבָה הַמִּצְוּוֹת
מִשְׁגִּיחַ יִשִּׁיבֵת לִיִּקְוֹוֹד, רַבִּי נִתָּן וְכִטְפוּנְגֵל זצ"ל, אָמַר רַעֲיוֹן נִפְלֵא. כְּאֲשֶׁר בְּלַעַם הַרְשָׁע בְּקִשׁ לְהַגְדִּיר אֶת עִם

הגרא"מ ש"ך זצ"ל

בעברה, על אחת כמה וכמה שמי שמקדים לתפלה ולשאר המצוות זוכה לשכר בלי גבול ומדה. אין לשער את גדל ההבדל בין מי שבא לתפלה בזמן לבין מי שבא לתפלה לפני הזמן.

הגרא"מ ש"ך היה אומר כי אם אנשים היו יודעים את גדל מעלתו של המגיע מעשרה ראשונים לבית המדרש, הם היו עומדים בתור בכניסה וכל אחד היה רוצה להיות הראשון שיכנס פנימה.

הגרא"מ ש"ך דורש בדרך צחות את באור רש"י על הפסוק: "ומשה עלה אל האלקים - וכל עליותיו בהשכמה היו, שנאמר וישכם משה בבקר" (שמות יט, ג), ללמדנו שכל ההתעלות, ההצלחה, והסיעתא דשמיא ברוחניות ובגשמיות מגיעות על ידי ההשכמה. ואכן הגרא"מ ש"ך היה נאה דורש ונאה מקים. בכל בקר הוא היה מגיע לבית המדרש רבע שעה לפני התפלה, כשהוא עטור בתפלין לאחר שאמר את כל ברכות השחר בביתו. רבע שעה לפני התפלה, הוא כבר היה מתישב במקומו ומתחיל לומר את פסוקי דזמרה במתינות כמונה מעות.

(רבי יעקב שיש שליט"א - לרומם)

ולהניח תפלין".

בלעם לא דבר על עצם המעשים הטובים של עם ישראל אלא על האיכות שלהם. בלעם לא דבר על המצוות עצמן אלא על הצורה בה בני ישראל מקיימים אותן. השבח הגדול ביותר שבלעם הכתיר בו את עם ישראל הוא: "עם פלביא יקום וכארי יתנשא". השבח הגדול ביותר של בני ישראל הוא, שהם קמים לתפלה בהתלהבות ומזדרזים לקיים את המצוות. המעלה הזו של התגברות כארי מובאת בסעיף ראשון ב"שלחן ערוה": "יתגבר כארי לעמד בבקר לעבודת בוראו, שיהא הוא מעורר השחר" (ארח חיים ס"א ס"א).

קעין זאת אומרים חז"ל במדרש: "הן עם פלביא יקום, אין אמה בעולם פיוצא בהם, הרי הן ישנים מן התורה ומן המצוות ועומדין משנתן כאריות וחוטפין קריאת שמע וממליכין לקב"ה ונעשין כאריות ומפליגין לדרה ארץ למשא ומתן" (במדבר רבה כ כ).

כשלמדתי בישיבת פוניב'ו, הרבה הגרא"מ ש"ך זצ"ל לדבר על הנקודה הזו. הוא היה אומר לנו שההגעה בזמן לתפלה היא דבר גדול. אבל יש דבר הרבה יותר גדול ועצמתי ממנה, והוא להגיע כמה דקות לפני התפלה. כשבחור מגיע לתפלה כמה דקות לפני הזמן, הוא מגלה את היקרות, את השמחה ואת האהבה שהוא רוחש לתפלה.

הגרא"מ ש"ך היה מצטט את הגמרא האומרת: "לעולם יקדים אדם לדבר מצוה, שבשביל לילה אחת שקדמתה בכירה לצעירה, קדמתה ארבע דורות לישראל" (בבא קמא לח ע"ב).

גמרא זו עוסקת בכנות לוט אשר נכשלו בעברה נוראה, אך התכוננו למצוה ועשו את שעשו במטרה להמשיך את קיום העולם. מבארת הגמרא שבשכר שבת לוט הגדולה הקדימה את אחותה בעברה שנחשבה בעיניה כמצוה, היא זכתה לצאצאים מעם ישראל ארבעה דורות לפני שאחותה הקטנה זכתה לכה. ואם בת לוט זכתה לשכר כה גדול פיון שהקדימה את אחותה

בְּדֶרֶךְ הַזֵּמַן

בְּלָעַם רָאָה אֶת הַנְּסִיּוֹנוֹת שֶׁל אַחֲרִית הַיָּמִים

לָכֵּה אִיעֲצָה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָעַם הַזֶּה לְעַמּוּהָ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים (כד, יד)

הַגְּמָרָא שׁוֹאֵלָתָה. הַגְּמָרָא מְתַרְצָת...

"לָכֵּה אִיעֲצָה" - זוּ הַעֲצָה שֶׁנִּתְּנָה בְּלָעַם לְבָלֵק, לְהַכְשִׁילֵם בְּכַנּוֹת מוֹאֵב וּבַפְּעוֹר, וְ"אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָעַם הַזֶּה לְעַמּוּהָ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים" - זוּ הַנְּבוּאָה שֶׁכְּתוּבָה בְּהַמְשָׁר הַפְּסוּקִים עַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד וּבִיַּאת הַמְּשִׁיחַ. צָרִיךְ לְהַבִּין, מַה הַקֶּשֶׁר בֵּין תַּחֲלַת הַפְּסוּקִים לְסוּפוֹ.

שְׁמַעְתִּי מִרְבִּי דָן סָגַל שְׁלִיט"א לְבָאָר, שֶׁעַל הַפְּסוּקִים בַּתְּהִלִּים (קמ, ח): "סִכְתָּה לְרֵאשִׁי בְּיוֹם נִשְׁקָ" מוּבָאִים בִּירוּשָׁלַיִם (יְבֻמוֹת טו, ב) שְׁנֵי פְרוּשִׁים: הָאֶחָד - "בְּיוֹם שְׁשָׁנֵי עוֹלָמוֹת נוֹשְׁקִין זֶה אֶת זֶה, הָעוֹלָם הַזֶּה יוֹצֵא וְהָעוֹלָם הַבָּא נִכְנָס", פְּלוּמֵר: הַפְּסוּקִים מְדַבְּרִים עַל יוֹם הַמִּיתָה. פְּרוּשׁ שְׁנֵי - "יוֹם נִשְׁקָ" - זֶה נִשְׁקוּ שֶׁל גּוֹג, פְּלוּמֵר: מְדַבְּרִים כָּאֵן עַל אַחֲרִית הַיָּמִים, בִּימֵי מַלְחַמַת גּוֹג וּמִגּוֹג.

יְדוּעַ שֶׁכִּשְׁהַשֵּׁטֶן רוֹאֶה שְׁמַתְקָרֵב סוּפוֹ - הוּא שׁוֹלַח אֶת הַחַצִּים הַקֶּטְלָנִים בְּיִתְרָה שֶׁיֵּשׁ אִמְתַּחְתּוֹ. לָכֵן בְּ"יוֹם נִשְׁקָ" - יוֹם הַמִּיתָה - הַיִּצָּר הָרַע מְתַגַּבֵּר מְאֹד לְהַחֲטִיא אֶת הָאָדָם וְלְהַבִּיאֹו, חֲלִילָהּ, לַיָּדֵי כְּפִירָה. בְּ"שִׁבְט מוֹסֵר" נִדְפְּסָה מְסִירַת מוֹדְעָא מִיְחַדָּת, שֶׁהָאָדָם מוֹדִיעַ בְּפִנֵּי עֲשָׂרָה, שֶׁהוּא מְבַטֵּל כָּל מַחֲשָׁבָה וְהַרְהוּר רַע שִׁיְהִי לוֹ בְּיוֹם הַמִּיתָה.

זֶה הַפְּשֵׁט בְּמַה שְׁאוּמְרִים בְּסִלְיָחוֹת לְתַחֲלוּאֵי יְלָדִים: "פְּדִנּוּ מִמְּהוּמַת מוֹת וְאַחֹר בַּל נְסוּגָה". "מְהוּמַת מוֹת" הִיא הַבְּלָבוּל הַגָּדוֹל שֶׁיֵּשְׁנֵנו בְּיוֹם הַמִּיתָה, כְּדֵי שֶׁחַס וְשָׁלוֹם לֹא נְסוּג בְּיוֹם הַמִּיתָה אֶפְלוּ בְּמַשְׁהוּ מִיְסוּדוֹת הָאֲמוּנָה.

כִּה גַם לְפָנֵי מַלְחַמַת גּוֹג וּמִגּוֹג. הַשֵּׁטֶן יוֹדֵעַ שְׁסוּפוֹ קָרֵב, וְלָכֵן שׁוֹלַח הוּא אֶת הַנְּשִׁק הַקֶּטְלָנִי בְּיִתְרָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ, וְנִלְחַם בְּכָלל יִשְׂרָאֵל בְּכָל הַכַּח.

אוֹמֵר בְּלָעַם לְבָלֵק: אִם רוֹצֶה אַתָּה לְדַעַת מַהוּ הַנְּשִׁק הַכִּי קֶטְלָנִי נִגְד כָּלל יִשְׂרָאֵל - "לָכֵּה אִיעֲצָה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָעַם הַזֶּה לְעַמּוּהָ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים" - כְּאָדָם שֶׁתּוֹלָה קְלָלָתוֹ בְּחִבְרוֹ. כְּנִתְּו הִיתָה: אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה עַמּוּהָ לְעַם הַזֶּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים. אֲנִי רוֹאֶה בְּמַה יִשְׁקִיעַ הַיִּצָּר הָרַע אֶת עַקְר הַמַּלְחָמָה שְׁלֹו בְּאַחֲרִית הַיָּמִים. אֶת הַעֲצָה הַזֹּאת אֲנִי רוֹצֶה לְהַצִּיעַ לָהּ עַכְשָׁו: לְהַחֲטִיאֵם בַּיִצָּר הָרַע שֶׁל עֲרִיזוֹת, לְפָנֵעַ בְּקִדְשֵׁת וְאֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל. אִיךְ אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁאוּ הַעֲצָה הַטּוֹבָה בְּיִתְרָה לְהַחֲטִיאֵם? כִּי אֲנִי רוֹאֶה שְׁבֻחַת הַיִּצָּר הָרַע מְשַׁקֵּעַ אֶת כָּל כַּחוֹתָיו בְּאַחֲרִית הַיָּמִים!

אֲנִי, שְׁנַמְצָאִים כְּיוֹם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים, אֲכֵן רוֹאִים שֶׁעַקְר הַנְּסִיּוֹנוֹת שֶׁיֵּשְׁנֵם בְּעוֹלָם הֵם בְּאֲמוּנָה וּבְקִדְשָׁה. כְּמַה גְּדוֹל בְּיַמִּינוּ הַנְּסִיּוֹן שֶׁל כַּחֵי וְעֲצָם דְּדִי. הַשֵּׁטֶן מְשַׁקֵּעַ כָּל כֹּה הַרְבֵּה אֲנִיגִיּוֹת, לְגֵרֵם לְאָדָם לְחֻשָׁב שֶׁהַכָּל טֹבֵעַ וּמְנַהֵג הָעוֹלָם, וְלְהַשְׁכִּיחַ מִמֶּנּוּ אֶת הָאֲמִתּוֹת הַפְּשוּטוֹת שֶׁאֵין עוֹד מְלַבְדוֹ. כְּמַה מְשַׁקֵּעַ הַשֵּׁטֶן בְּנְסִיּוֹנוֹת בְּקִדְשָׁה, נוֹרָא נוֹרָאוֹת! כָּל הַמְּכַשִּׁירִים הַנוֹרָאִים הִלְלוּ שְׁמֵכֵלִים מְנַפֵּשׁ וְעַד בְּשׂוֹר, הַמְּכַשִּׁירִים שְׁמֵפִילִים אֲנָשִׁים לְשֹׂאֵל תַּחֲתִית וְסוֹרְדִים אוֹתָם מִהָעוֹלָם הַזֶּה וּמִהָעוֹלָם הַבָּא גַם יַחַד. אֶת שְׁנֵי הַנְּסִיּוֹנוֹת הִלְלוּ שֶׁל אַחֲרִית הַיָּמִים רָאָה בְּלָעַם הַרְשָׁע. הוּא הִבִּין מִכֶּה שְׁכַדָּאֵי לְהַשְׁקִיעַ וְלְהַחֲטִיא אֶת כָּלל יִשְׂרָאֵל דּוֹקָא בְּשְׁנֵי הַחֲטָאִים הִלְלוּ.

(רְבִי אֵלִיָּהוּ דִּיִּסְקִין שְׁלִיט"א - נֵאֵה דוֹרֵשׁ כַּרְךְ חַדֵּשׁ - בַּמְדַּבֵּר)

מַלְאָה אַחַת שֶׁל וְדוּי

וּפְתַח ה' אֶת פִּי הָאֲתוֹן וְהֵאמֵר לְבָלָעַם (כב, כח)
הַמְּשִׁנָּה בְּאֲבוֹת (ה, ו) אוֹמְרַת, שֶׁעֲשָׂרָה דְּבָרִים נִכְרָאוּ בְּיוֹם שְׁשִׁי בֵּין הַשְּׁמֵשׁוֹת. אֶחָד מֵהֶם הוּא 'פִּי הָאֲתוֹן'. שׁוֹאֵל מִרְוֹ הַגְּרָאִ"ל שְׁטֵיִנְמָן וְצ"ל: חֲתוּן צוֹעֵד לְחַפָּה כְּשֶׁאֲבִי מְלֻוָּה אוֹתוֹ מְצַדוֹ הָאֶחָד וְהַחֲתוּן מְצַדוֹ הַשְּׁנִי. הַתּוֹמְרַת מְנַגֵּנַת אֶת הַנְּגוּן שֶׁל הַחַפָּה, הַכְּתָבָה מוּכְנָה, הָאוֹרְחִים צוֹעֲדִים לְכוּן מְקוֹם הַחַפָּה, וּמְסַדֵּר הַקְּדוּשִׁין

גם הוא כָּבַר מִתְקַדֵּם לְשֵׁם.

"רַגַע אֶחָד", צוּעַק אֲבִיו שֶׁל הַחֵתָן. "שִׁכַּחְתִּי מִשְׁהוּ!"
לֹא מִצָּאתָ זְמַן אַחֵר? הֲרִי עֲכָשְׁיוּ כָּבַר הוֹלְכִים לְעֵרָה
אֶת הַחֶפֶה! לֹא מִשְׁנֶה מָה הוּא שָׂכַח, דְּבַר אֶחָד בְּרוּר:
מִדְּבַר בְּדִבְרֵי יָקָר בִּיּוֹתֵר, בְּרִמַּת קְרִיטִיּוֹת שְׂמֵחִיבֶת
אוֹתוֹ לְעֶצֶר גַּם בְּפִיטוּאצְיָה הַזֹּאת.

הַקֶּבֶ"ה בּוֹרָא תִּבְלָה וּמְלוֹאָה בְּשֵׁשֶׁה יָמִים: בְּיוֹם הַרְאִשׁוֹן
אֶת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, בְּיוֹם הַשְּׁנִי אֶת כָּל הַמַּיִם שֶׁבִּנְהֵרוֹת
וּבִימִים, בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי אֶת כָּל הָעֵצִים הַדְּשָׁאִים הַפְּרוֹת
וְהַיְרֻקוֹת, בְּיוֹם הַרְבִּיעִי אֶת כָּל מַעֲרַכַת הַכּוֹכָבִים,
הַכּוֹלְלֶת מִיִּלְיָאֲרֵדִי כּוֹכָבִים שֶׁבַתּוֹכֵם הַשָּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ.
בְּיוֹם הַחֲמִישִׁי אֶת כָּל בְּעֲלֵי הַחַיִּים שֶׁבַיָּם וְהַעוֹפוֹת, בְּיוֹם
הַשְּׁשִׁי אֶת כָּל בְּעֲלֵי הַחַיִּים, וְאֶת הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ. זְמַן
קָצֵר לְאַחַר שֶׁנִּבְרָא, הַסְּפִיק הָאָדָם לְחֵטָא וּלְאֶכָל מֵעֵץ
הַדַּעַת, גָּרַשׁ מִגֵּן עֵדֶן, וְהוּא, הָאִשָּׁה וְהַנָּחֵשׁ נִתְקַלְלוּ. אַז
הִנֵּתָה אֲמוּרָה לְבוֹא שַׁבָּת, שַׁבַּת מְנוּחָה בַּה נָח הַקֶּבֶ"ה
מִבְּרִיאַת הָעוֹלָם הַגָּדוֹל. הָעוֹלָם כְּלוֹ אֲמוּרָה הִנֵּה לְהִתְאַחַד
בְּמְנוּחָה אַחַת עִם הַבּוֹרָא.

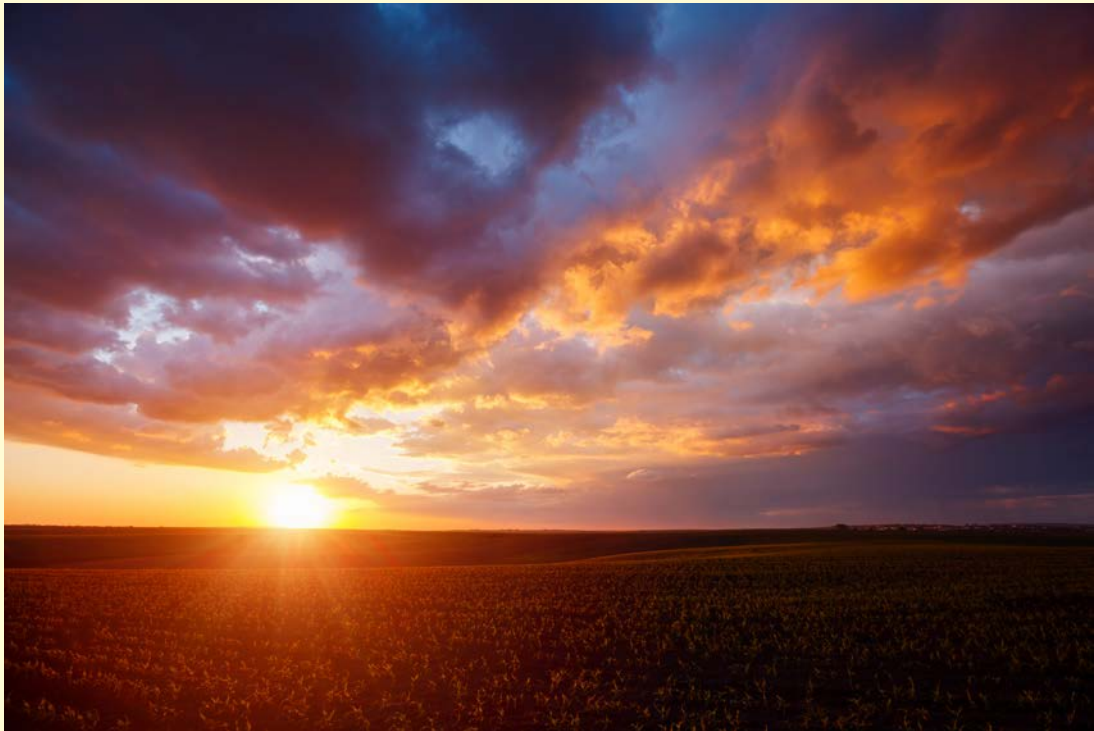
אֵךְ בְּעֶרְבַּ שַׁבָּת בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת, בְּרַגַע הָאֲחֵרוֹן שֶׁלְפָנַי
הַמְּנוּחָה, יֵשׁ עוֹד דְּבַר שֶׁנִּבְרָא דּוֹקָא בְּאוֹתָהּ שְׁעָה: פִּי

הָאֲתוֹן!

מָה דְּחוּף לְבִרָא אוֹתוֹ דּוֹקָא בְּזְמַן זֶה? הֲרִי נִתֵּן לְבִרָא
אוֹתוֹ גַּם אַחֲרֵי שַׁבָּת!?

הַתְּמִיּהָה הוֹלְכֶת וְגוֹכֶרֶת כְּשִׁחוּשָׁבִים שְׁהִיא נוֹעֵדָה עֲבוּר
בְּלַעַם הַרְשָׁע שֶׁבְּרָשָׁעִים, שְׁעֲלִיו מִסְפֶּרֶת הַגְּמָרָא (גִּטִּין
נַז ע"א) שֶׁכָּבַר אֶלְפֵי שָׁנִים הוּא נִדוֹן בְּגִיּוֹהֶנֶם הַנּוֹרָא
בִּיּוֹתֵר. בְּכָל זֹאת, כְּאֲשֶׁר אוֹנְקְלוֹס מַעֲלָה אוֹתוֹ בְּאוֹב
וְשׂוֹאֵל הָאֵם לְהַדְּבִק בְּעַם יִשְׂרָאֵל, מִשִּׁיב בְּלַעַם בְּעוֹזֵת
מִצַּח: "לֹא תִדְרֹשׁ שְׁלוֹמָם וְטוֹבָתָם כָּל הַיָּמִים!" הָאֵם
עֲבוּר רָשָׁע כְּזֶה הִנֵּה צְרִיבָה לְבִרָא אֶת פִּי הָאֲתוֹן דּוֹקָא
בְּעֶרְבַּ שַׁבָּת בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת?

אָמַר הָרַב שְׂטִינְמַן תְּרוּץ נִפְלָא: הַקֶּבֶ"ה יָדַע שֶׁבְּלַעַם
הוּא רָשָׁע גְּדוֹל, שֶׁהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּנִבְוֵאתוֹ לְטַמְּאָה וְקַלְהוּל,
לְקַלֵּל אֶת יִשְׂרָאֵל וּלְכַלּוֹתָם, וְלִכְנֹן אֵם יְבוֹא אָדָם
וְיִוְכִיחַ אוֹתוֹ עַל מַעֲשָׂיו הָרָעִים – אִינוּ סְפוּי בְּעוֹלָם
שֶׁהוּא יִשְׁמַע אֶת דְּבָרָיו. הִנֵּה שְׁוֵה אִפּוּא, לְקֶבֶ"ה
לְבִרָא בְּרִיאָה כַּה מִיְחַדָּת כְּפִי הָאֲתוֹן, כְּדִי שְׁהִיא
תִּפְתַּח אֶת הַפֶּה וְתִתֵּן לוֹ מוֹסֵר כְּמוֹ שֶׁצְרִיבָה וְאִז מְרַב
פְּלִיאָתוֹ הַעֲצוּמָה יֵאמַר מְלָה אַחַת - "חֲטָאתִי" (בְּמִדְּבַר
כַּב, לַד).

אמנם זה לא היה ודוי רציני, שהרי במקום לשוב לביתו ולבכות ולהתחרט כל חייו - הוא המשיך במעשיו הנלוזים, אבל מכל מקום היה זה חדוש, שרשע נאלח שכונה מוציא מפיו את המלה "חטאתי", ורק עבור כה היה שנה לקב"ה לברא את פי האתון! מכאן לומדים למוד יסודי: הקב"ה ברא את פי האתון דוקא בערב שבת כדי ללמד אותנו על ערפה של מלה אחת של ודוי ותשובה! לכל אדם יש את האפשרות לשוב בתשובה, אם רק יאמר את הודוי כמו שצריך "חטאתי, עויתי, פשעתי", לא באפן של ודוי פה גרידא, אלא בודוי הלב.

- (ע"פ רבי גואל אלקריף שליט"א - נאה דורש כרד חדש - במדבר)

מעונינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

**רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ושלח אליכם!**

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ר 95-659-804-5 התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ